

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Факультет історії, політології і міжнародних відносин**

Кафедра політології

Методика викладання політології у вищій школі

Навчально – методичний посібник для студентів
Факультету історії, політології та міжнародних відносин
галузь знань - 05 «соціальні поведінкові науки»
напрямок підготовки - 052 «Політологія»

**Івано-Франківськ
2017 рік**

ББК (321)
УДК 66.0

Ломака І. І. Методика викладання політології у вищій школі: навчально – методичний посібник для студентів Факультету історії, політології та міжнародних відносин. Галузь знань - 05 «соціальні поведінкові науки». Напрямок підготовки - 052 «Політологія». Івано – Франківськ. 2017. – 33 с.

Рецензенти:

В.Й. Климончук - доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Т. З. Слободян – кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Рекомендовано до друку Вченою радою Факультету історії і політології (протокол №5 від 14 лютого 2017 р).

© Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, 2017

Вступ

Опис навчальної дисципліни

Навчальна програма курсу

Плани та методичні рекомендації до семінарських занять

Програмові вимоги

Рекомендована література

«Методика викладання політології у вищій школі» є однією з базових навчальних дисциплін для студентів-політологів, яка формує фахову спрямованість політологічної освіти, що отримують студенти спеціальності «Політологія» ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Даний курс сприяє поліпшенню практичної пристосованості фахівців-політологів до умов ринку праці. Основи політологічних та педагогічних знань, що є базовими елементами даного курсу, покликані допомогти зрозуміти суть процесів, що відбуваються в політичній сфері суспільства, і визначити своє місце в політичному житті суспільства. Курс спрямований на формування навиків викладацької та педагогічної діяльності в галузі політичних наук.

Предметом курсу є: форми та методи організації викладацької діяльності в галузі політичних наук.

Мета вивчення дисципліни:

- сформувати у студентів систему знань та навичок, вміння викладати навчальні дисципліни;
- ознайомити із знаннями про особливості викладання дисциплін у вузах;
- ознайомити із особливостями професійної майстерності та педагогічної техніки викладача;

Програмою передбачено проведення лекційних та семінарських занять, на яких розглядаються теоретичні та практичні питання викладання, організаційно-правові форми активізації діяльності учасників навчального процесу, а також виконуються конкретні завдання з відповідних тем навчальної дисципліни.

Курс «Методика викладання політології у вищій школі» забезпечує засвоєння студентами основних принципів, методів, форм організації, технологій виховної, навчальної, організаторської діяльності викладача у вищій школі.

Зміст дисципліни включає: 1) теоретичні засади методики викладання у вищій школі; 2) специфіку методів викладання у структурі процесу навчання у вищій школі; 3) психолого-педагогічні умови впровадження освітніх технологій викладання у вищій школі; 4) методичні основи викладання у вищій школі; 5) методологічні основи викладання у вищій школі; 6) дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю студентів. Це відповідає двом змістовим модулям дисципліни, і її базові блоки створюють єдину модульну систему.

Мета курсу «Методика викладання у вищій школі» – надання студентам магістратури цілісної і логічно-послідовної системи знань про дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації, розкриття концепції, основи теорії, методики і методології викладання

дисциплін у системі ВШ, підготовка студентів до майбутньої професійно-педагогічної діяльності у вищих навчальних закладах різного рівня акредитації.

Завдання курсу:

- формування теоретичних уявлень про МВ у ВШ як навчальну дисципліну, її мету, завдання; ознайомлення з поняттями, категоріями, методами, технологіями МВ у ВШ; з'ясування її місця в системі наук;
- висвітлення особливостей методів викладання у ВШ;
- ознайомлення зі структурою і змістом навчального процесу у ВНЗ;
- оволодіння педагогічними формами освітньої взаємодії зі студентами, навчитися творчо застосовувати знання і способи діяльності, засвоєнні під час вивчення навчальних дисциплін;
- уміння планувати, організовувати та аналізувати різноманітні види навчальних і позааудиторних занять. Використовувати найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку студентів;
- набуття початкового досвіду ведення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності;
- ознайомлення з кращим педагогічним досвідом викладачів ВНЗ України, апробування найбільш ефективних прийомів і методів навчання, що застосовуються в системі викладання навчальних дисциплін.

Вимоги до знань та умінь.

Після засвоєння матеріалу навчальної дисципліни студенти мають оволодіти знаннями та вміннями, які безпосередньо пов'язані з ефективним розв'язанням актуальних проблем викладацької діяльності. Попереднє оволодіння науковими фактами, педагогічними концепціями, ідеями дозволить студентам не тільки пояснити існуючі проблеми, але й спрогнозувати їх подальший розвиток, ужити необхідних заходів, щоб запобігти небажаним наслідкам.

Студенти мають володіти знаннями про:

- тенденції, особливості розвитку системи вищої освіти в Україні та зарубіжних країнах;
 - критерії відбору, принципи структурування змісту навчального курсу у вищій школі;
 - міжпредметні зв'язки методики викладання із іншими дисциплінами;
 - сучасні інтерактивні методи навчання студентів;
 - форми організації навчання студентів;
 - норми, критерії оцінювання знань, умінь студентів, повідомлення їм та отримання від них зворотнього зв'язку;
 - специфіку застосування новітніх освітніх технологій у вищій школі;

-особливості організаторської, координаційної та управлінської діяльності у вищого навчального закладу;

-психологічні особистісні якості викладача ВШ, професійні вимоги до нього;

- критерії відбору, принципи структурування змісту навчального курсу у вищій школі.

Студенти мають володіти вміннями:

-аналізувати та впроваджувати у власну діяльність теоретично обґрунтовані положення -найсучаснішого педагогічного досвіду;

-застосування методів, прийомів організації навчально-пізнавальної діяльності студентів (бесіди, діалогу, дискусії, мозкової атаки, сюжетно-рольової гри, роботи в групах тощо);

-планування структури, змісту, процесу організації лекції, практично-семінарського заняття;

-укладати лекційні тексти за передбачуваною схемою, планом;

-творчо проводити лекційні, семінарські, практичні заняття;

-добирати оптимальні форми та методи педагогічної діяльності;

-застосовувати сучасні освітні технології;

-забезпечувати виконання розвиваючої, координуючої, управлінської функції викладача у ВНЗ;

-здійснювати саморозвиток, самоосвіту, самовиховання, самоорганізацію.

В концептуальному, інформаційному і логічному плані даний курс тісно зв'язаний з іншими дисциплінами блока політологічних, соціологічних та управлінських наук: соціологією, правознавством, педагогікою, психологією, історією, маркетингом, адміністративним управлінням, виборчими технологіями, PR, філософією. Разом із цими дисциплінами «Методику викладання політології у вищій школі» для студентів-політологів варто розглядати як складову частину процесу формування світоглядної культури майбутніх фахівців та формування досвідчених, кваліфікованих політологів, здатних працювати у різних галузях політичної науки та практики сучасності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин 3кредити ЄКТС.

Система оцінювання знань студентів регламентується Порядком організації і проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та включає в себе поточний, модульний і семестровий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять шляхом оцінювання усних або письмових відповідей з окремих тем навчальної дисципліни. Оцінки виставляються в національній шкалі: відмінно –«5», добре – «4», задовільно –«3», незадовільно –«2».

Модульний контроль проводиться на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини – змістового модуля у формі написання контрольної роботи або тестової контрольної роботи.

Семестровий контроль здійснюється у формі заліку

Шкала оцінювання успішності

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
25 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-24	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Схема оцінювання успішності

Види контролю	ЗМ 1 Поточний контроль	ЗМ 2 Контрольна робота	ЗМ 3 Індивідуальна самостійна робота	Підсумкова
Максимальна кількість балів, яку може набрати студент	30	20	10	100

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>05 «соціальні-поведінкові науки»</u> (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки <u>052 – «політологія»</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): <u>«політологія»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр	
(назва)			
Загальна кількість годин - 90	1-й	1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи студента – 60	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр.	Лекції	
		16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
60 год.	80 год.		
Індивідуальні завдання: __			
год.			
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 67% : 33%

для заочної форми навчання – 22% : 78%

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади методики викладання політології у вищій школі.												
Тема 1. Загальна характеристика вищої освіти. Система вищої освіти та її трансформація в епоху глобалізації.		2	2			5		2				10
Тема 2. Закони, закономірності та принципи навчання.		2	2					2				
Тема 3. Навчально-методичне забезпечення навчальної дисципліни.		2	2					2	2			10
Тема 4. Професійно-педагогічна діяльність викладача вищої школи.		2				5						10
Разом за змістовим модулем 1		8	6			10		6				30
Змістовий модуль 2. Форми та методи викладання політичних наук в сучасних умовах.												
Тема 5. Організація навчального процесу з політичних наук ВНЗ України. Форми організації навчання.		2	2			35		2				30
Тема 6. Поняття про методи та прийоми навчання у вищій школі.		2	2			5			2			10
Тема 7. Психолого-педагогічні засади організації		2	2			5						10

самостійної навчальної роботи студентів під час вивчення політології.												
Тема 8. Організація контролю політологічних знань. Методи та особливості перевірки знань.		2	2			5		2				2
Разом за змістовим модулем 2		8	8			50		4	2			52
Усього годин	30	16	14			60		8	6			82
Модуль 2												
ІНДЗ			-	-		-			-	-	-	
Усього годин	90	16	14			60		8	6			82

Теми семінарських занять (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вища освіта в Україні: тенденції та перспективи розвитку.	2
2	Тема 2. Лекція як форма навчання у ВНЗ. Дидактичні вимоги до проведення лекції.	2
3	Тема 3. Методика підготовки і проведення семінарських занять з політології.	2
4	Тема 4. Інноваційні педагогічні технології активізації навчання у ВНЗ.	2
5	Тема 5. Організація самостійної роботи під час вивчення політичних наук.	4
6	Тема 6. Методи та особливості організації перевірки знань з політології.	2

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади методики викладання політології у вищій школі.

Тема 1. Загальна характеристика вищої освіти. Система вищої освіти та її трансформація в епоху глобалізації. (2 год.)

Звернути увагу на особливості становлення вищої освіти в Україні в період незалежності та основні нововведення пов'язані із законом «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року.

Проаналізувати основні принципи, завдання вищої освіти та напрямки діяльності вищого навчального закладу.

З'ясувати головну мету педагогіки вищої школи, дослідження закономірностей розвитку, виховання і навчання студентів. Предмет, мету, завдання курсу методики викладання у вищій школі. Категоріально-понятійний апарат методики викладання політології у вищій школі. Місце методики викладання політології у вищій школі у системі політичних наук.

Тема 2. Закони, закономірності та принципи навчання (2 год.)

З'ясувати особливості навчального процесу, що має свої закони та закономірності, які визначають порядок досягнення цілей і завдань навчання, сприяють ефективному управлінню навчальною діяльністю, надають можливість передбачити результати навчально-виховної роботи, науково обґрунтувати та оптимізувати зміст, методи й форми навчання учнів на сучасному етапі формування національної системи освіти.

Окреслити основні принципи навчання у вищому навчальному закладі. Відмінності національної системи освіти від Європейської. Принципи активності навчання. Принципи наочності. Принципи систематизації знань.

Пригадати основні закони дидактики та психолого – педагогічні закономірності навчання студентів.

Тема 3. Навчально – методичне забезпечення навчальної дисципліни. (2 год.)

Методичне забезпечення навчального процесу є невід'ємною складовою підготовки фахівців. Розглянути сукупність нормативних та навчально-методичних матеріалів у паперовій та/або в електронній формах, необхідних для ефективного виконання студентами програми відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня обсягу підготовки, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни та навчальним планом відповідного напрямку підготовки, спеціальності.

Ознайомитись з навчально - методичним комплексом навчальної дисципліни: навчальна програма дисципліни, робоча програма, плани семінарських, практичних занять, завдання для лабораторних робіт; методичні вказівки (рекомендації) для самостійної роботи студентів; методичні вказівки (рекомендації) для підготовки до державних екзаменів;

тематика курсових робіт (проектів) і методичні вказівки (рекомендації) для їх виконання; тематика випускних робіт (проектів) і методичні вказівки (рекомендації) для їх виконання; тематика контрольних робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни, і методичні вказівки (рекомендації) для їх виконання; пакети комплексних контрольних робіт (ККР), критерії оцінювання знань і вмінь студентів; інші навчально-методичні матеріали (за рішенням кафедри).

Тема 4. Професійно-педагогічна діяльність викладача вищої школи. (2 год.)

Розглянути основні функції та напрями діяльності викладача вищої школи. Сутність і структуру педагогічної діяльності як найактуальніші питання педагогічної науки і практики. Психологічна структура діяльності педагога є своєрідним відображенням діяльності педагогічних систем. Основи педагогічної майстерності.

Концептуальні основи управління навчально-творчою діяльністю студентів. Дидактичні засоби управління. Концептуальні основи управління навчально-творчою діяльністю. Педагогічний вплив на розвиток творчої особистості. Технологія управління навчально-творчою діяльністю студентів. Методика організації та проведення дидактичних ігор в системі управління навчально-творчою діяльністю студентів. Організація навчально-дослідної роботи студентів.

Змістовий модуль 2. Форми та методи викладання політичних наук в сучасних умовах.

Тема 5. Організація навчального процесу з політичних наук ВНЗ України. Форми організації навчання. (2 год.)

Окреслити особливості організації навчального процесу у ВШ, системи організації навчального процесу у ВШ, стандартів вищої освіти, організації виховної роботи у ВШ. Здійснити загальну характеристику методик викладання у ВШ.

Розглянути навчальний процес як спільну діяльність викладача і студента по передачі і засвоєнню нових знань. Одиниці учбового процесу: навчальний рік, семестр, учбовий час.

Особливості організації лекції у світлі філософії сучасної освіти: зміст, структура, стиль, емоційно-вольовий вплив викладача на поведінку студентів, отримання зворотнього зв'язку.

Особливості, типи практичних, семінарських занять; організація міжособистісної взаємодії студентів. Місце і роль лекції в освітньому процесі. Історія появи лекції, як основного способу навчання. Переваги та недоліки лекції. Типова структура лекції. Вимоги, які пред'являє лекція до викладача і до студентів. Як підготується до лекції.

Методика підготовки лекції з політології. Специфіка викладання політології у вузі. Що повинні одержати студенти від лекції з політології? Основні елементи лекції. Як підготувати лекцію з політології.

Вимоги до плану лекцій, семінарського заняття. Умови ефективного читання лекцій і проведення семінарських занять.

Тема 6. Поняття про методи та прийоми навчання у вищій школі. (2 год.)

Серед основних умов, які визначають ефективність викладання-учіння, особливе місце посідають методи навчання, бо вони безпосередньо формують і визначають характер взаємин педагогів і учнів, суттєво впливають на формування суб'єкт-суб'єктних стосунків між ними. Головні дефініції понять «методи навчання», «прийоми навчання». Класифікація методів навчання. Традиційні та інноваційні методи навчання.

Методи навчання: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності; бінарні методи.

Особливості організації навчального процесу у ВШ. Система організації навчального процесу у ВШ. Стандарти вищої освіти. Організація виховної роботи у ВШ. Загальна характеристика методик викладання у ВШ.

Тема 7. Психолого-педагогічні засади організації самостійної навчальної роботи студентів під час вивчення політології. (2 год.)

Сутність самостійної роботи. Значення самостійної роботи. Види самостійних робіт. Форми організації та проведення самостійної роботи. Позитивні сторони і недоліки в організації самостійної роботи студентів. Специфіка організації самостійної роботи із додатковою літературою (словниками, довідниками, науково-педагогічною літературою тощо).

Методичні прийоми по керівництву самостійною роботою студентів по вивченню класиків світової політичної думки і вчених XX-XXI століть. Методичні можливості системи Інтернет. Нові інформаційні технології в процесі самостійної роботи.

Особливості керівництва самостійною роботою студентів при написанні курсових і дипломних робіт по політології. Методичні рекомендації по організації і проведенню практик. Можливості використання періодичних видань в учбовому процесі по політології.

Тема 8. Організація контролю політологічних знань. Методи та особливості перевірки знань.(2 год.)

Контроль та оцінка в будь-якому виді діяльності завжди суттєво безпосередньо впливають на її якість та ефективність, на ставлення людини до виконання обов'язків, на розвиток почуття відповідальності за стан справ і мотивації цілеспрямованої діяльності. Коли людина не бажає загубитися серед людей і намагається певною мірою реалізувати свої потенційні можливості, вона потребує постійної оцінки своїх дій. На соціальну оцінку має право кожна людина, і кожен з нас прагне отримати найповнішу оцінку.

Такого самого ставлення до себе вимагає і педагогічний процес. Контроль має бути систематичним, освітнім, діагностичним, виховним, розвитковим, керівним, оцінювальним, всебічним, об'єктивним.

Форми поточного і остаточного контролю за рівнем освоєння учбового матеріалу. Традиційні і нові методи контролю за знаннями. Комп'ютерні технології. Як добитися глибини засвоєння знань з політології. Форми організації заліку і іспиту.

Тема 1. Вища освіта в Україні: тенденції та перспективи розвитку. (2 год)

План

1. Вища освіта в Україні, її основні принципи та завдання.
2. Основні тенденції та перспективи розвитку вищої освіти в розвинених країнах світу в XXI ст..
3. Організаційно – правове забезпечення вищої освіти.
4. Організація праці викладача вищого навчального закладу. Педагогічне навантаження.

Питання та завдання для обговорення

1. Сучасні проблеми вищої освіти та шляхи їх подолання.
2. Загальна характеристика законодавства про вищу освіту в Україні. Основні напрямки реформування.
3. Основні види роботи викладача ВНЗ.
4. Стан та перспективи розвитку приватної освіти в Україні.
5. Інклюзивне навчання у вищій школі. Проблеми та перспективи.
6. Державний стандарт освіти.
7. Основні тенденції та перспективи розвитку політичної освіти в Україні.
8. Інтеграційні процеси в Європейському освітньому просторі.

Теми рефератів:

1. Вища освіта сучасної Польщі.
2. Вища освіта в Японії.
3. Загальна характеристика вищої освіти США.
4. Вища освіта Франції.
5. Вища освіта Німеччини.

Література

1. Закон України "Про вищу освіту" 1.07.2014р. // <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/110-zakon-ukrayiny-pro-osvitu>
2. Алексюк А. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання. - К., 1998.
3. Вітвицька С. Основи педагогіки вищої школи: Навчальний посібник/ Світлана Вітвицька,; М-во освіти і науки України, Житомирський державний пед. ун-т ім. Івана Франка . - К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 314 с.
4. Воробьєв Г.В., Рыжов О.А. Организационно-мыслительные методики в преподавании политологии. М. - 1997. – 322 с.
5. Гура О. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: Навчальний посібник/ Олександр Гура,; М-во освіти і науки України. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 223 с.

6. Політологія: Навч.-метод. комплекс: Підручник. — 2-ге вид., перероб. та доп. / За ред. проф. Ф. М. Кирилюка — К.: Центр навч. літ-ри, 2005. — 321 с.
7. Кузьмінський А. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник/ Анатолій Кузьмінський, - К.: Знання, 2005. - 485 с.
8. Лекції з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник/ Ред. В. І. Лозова. - Харків: Освіта. Виховання. Спорт, 2006. - 495 с.
9. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навчальний посібник для магістрантів вищих навчальних закладів/ Зінаїда Слєпкань,; Ред. Л. О. Біда. - К.: Вища школа, 2005. - 238 с.
10. Фіцула М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник/ Михайло Фіцула, - К.: Академвидав, 2006. — 351.
11. Огнев'юк В. О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку: [моногр.] / Віктор Олександрович Огнев'юк. — К.: Знання України, 2003. — 450 с.
12. Освітні реформи : місія, дійсність, рефлексія : [моногр.] / за ред.: В. Кремень, Т. Левовицький, В. Огнев'юк, С. Сисоєва. — К. : Едельвейс, 2013. — 460 с.
13. „Філософсько-методологічні засади підвищення якості вищої освіти України: європейський вимір / авт. кол.: В. Андрущенко (керівник), М. Бойченко, Л. Горбунова, І. Надольний та ін. — К. : Педагогічна думка, 2012. — 220 с.
14. Шляхтун П. П.Методика викладання соціально – гуманітарних дисциплін. Навчальний посібник / Петро Шляхтун. — К.: Видавничий дім «Академія», 2011. — 224с.
15. Я. С. Гнатюк, І. М. Гоян Методика викладання філософських дисциплін. Навчальний посібник / Ярослав Гнатюк, Ігор Гоян,. — Івано –Франківськ.: «Симфонія форте», 2015. — 207с.

Тема 2. Лекція як форма навчання у ВНЗ.

Дидактичні вимоги до проведення лекції. (2 год)

План

1. Лекція у вищій школі. Історія виникнення та становлення.
2. Типи лекцій та особливості їх читання.
3. Підготовка лекційних занять. Методика і техніка їх читання. Основні складові лекції.
4. Імідж лектора та його складові. Лектор і аудиторія.

Питання та завдання для обговорення

1. Підбір матеріалу в процесі підготовки до лекції, його компонування.
2. Педагогічне спілкування на лекції, його особливості.
3. Визначте свою позицію, відповідаючи на питання: «Лекція –монолог чи діалог?».

4. Обґрунтуйте власні судження про необхідність записів під час лекції й основні вимоги до конспектування.
5. Чому лекція була і є основною формою навчання?
6. Прокоментуйте основні функції лекції, підкріпивши їх прикладами з вивчення соціально-політичних дисциплін.

Теми рефератів:

1. Сучасна академічна лекція та її роль у навчальному процесі у вищій школі.
2. Оцінка якості академічної лекції: основні складові.
3. Способи вдосконалення лекції як основної форми організації навчання у ВНЗ.

Література

1. Закон України "Про вищу освіту" 1.07.2014р. // <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/110-zakon-ukrayiny-pro-osvitu>
2. Алексюк А. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання. - К., 1998.
3. Вітвицька С. Основи педагогіки вищої школи: Навчальний посібник/ Світлана Вітвицька,; М-во освіти і науки України, Житомирський державний пед. ун-т ім. Івана Франка . - К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 314 с.
4. Воробьёв Г.В., Рыжов О.А. Организационно-мыслительные методики в преподавании политологии. М. - 1997. – 322 с.
5. Гура О. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: Навчальний посібник/ Олександр Гура,; М-во освіти і науки України. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 223 с.
6. Політологія: Навч.-метод. комплекс: Підручник. — 2-ге вид., перероб. та доп. / За ред. проф. Ф. М. Кирилюка — К.: Центр навч. літ-ри, 2005. – 321 с.
7. Кузьмінський А. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник/ Анатолій Кузьмінський, . - К.: Знання, 2005. - 485 с.
8. Лекції з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник/ Ред. В. І. Лозова. - Харків: Освіта. Виховання. Спорт, 2006. - 495 с.
9. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навчальний посібник для магістрантів вищих навчальних закладів/ Зінаїда Слєпкань,; Ред. Л. О. Біда. - К.: Вища школа, 2005. - 238 с.
10. Фіцула М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник/ Михайло Фіцула, . - К.: Академвидав, 2006. – 351.
11. Огнев'юк В. О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку: [моногр.] / Віктор Олександрович Огнев'юк. – К.: Знання України, 2003. – 450 с.
12. Освітні реформи : місія, дійсність, рефлексія : [моногр.] / за ред.: В. Кремень, Т.

- Лєволицький, В. Огнев'юк, С. Сисоева. – К. : Едельвейс, 2013. – 460 с.
13. „Філософсько-методологічні засади підвищення якості вищої освіти України: європейський вимір / авт. кол.: В. Андрущенко (керівник), М. Бойченко, Л. Горбунова, І. Надольний та ін. – К. : Педагогічна думка, 2012. – 220 с.
 14. Шляхтун П. П.Методика викладання соціально – гуманітарних дисциплін. Навчальний посібник / Петро Шляхтун. – К.: Видавничий дім «Академія», 2011. – 224с.
 15. Я. С. Гнатюк, І. М. Гоян Методика викладання філософських дисциплін. Навчальний посібник / Ярослав Гнатюк, Ігор Гоян,. – Івано –Франківськ.: «Симфонія форте», 2015. – 207с.

Тема 3. Методика підготовки і проведення семінарських занять з політології. (2 год)

План

1. Семінарські заняття як форма організації навчання.
2. Види і методика проведення семінарських занять зсоціально – політичних дисциплін.
3. Методика проведення семінарського заняття.
4. Семінарські заняття в активній формі. Методичні особливості проведення.
5. Структура та вимоги до практичного заняття у вищій школі.

Питання та завдання для обговорення

1. Аргументуйте значення семінарського заняття як форми організації навчання.
2. Визначте специфіку проведення лабораторних занять із соціально-політичних дисциплін.
3. Визначте спільні та відмінні положення в методиці проведення навчального диспуту й оксфордських дебатів.
4. Розкрийте зміст і значення різних форм практичних (семінарських, лабораторних) занять в організації навчального процесу.
5. Обґрунтуйте важливість дотримання вимог до складання плану-конспекту практичного, лабораторного та семінарського занять.
6. Охарактеризуйте позитивні та негативні сторони різних форм семінарів.
7. Визначте специфіку проведення навчального диспуту. Висловіть своє ставлення до його застосування в сучасній вищій школі.

Теми рефератів:

1. Семінар як форма організації навчального процесу.
2. Прийоми активізації пізнавальної діяльності студентів на семінарі.

Література

1. Закон України "Про вищу освіту" 1.07.2014р. // <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/110-zakon-ukrayiny-pro-osvitu>
2. Алексюк А. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання. - К., 1998.
3. Вітвицька С. Основи педагогіки вищої школи: Навчальний посібник/ Світлана Вітвицька,; М-во освіти і науки України, Житомирський державний пед. ун-т ім. Івана Франка . - К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 314 с.
4. Воробьёв Г.В., Рыжов О.А. Организационно-мыслительные методики в преподавании политологии. М. - 1997. – 322 с.
5. Гура О. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: Навчальний посібник/ Олександр Гура,; М-во освіти і науки України. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 223 с.
6. Політологія: Навч.-метод. комплекс: Підручник. — 2-ге вид., перероб. та доп. / За ред. проф. Ф. М. Кирилюка — К.: Центр навч. літ-ри, 2005. – 321 с.
7. Кузьмінський А. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник/ Анатолій Кузьмінський, . - К.: Знання, 2005. - 485 с.
8. Лекції з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник/ Ред. В. І. Лозова. - Харків: Освіта. Виховання. Спорт, 2006. - 495 с.
9. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навчальний посібник для магістрантів вищих навчальних закладів/ Зінаїда Слєпкань,; Ред. Л. О. Біда. - К.: Вища школа, 2005. - 238 с.
10. Фіцула М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник/ Михайло Фіцула, . - К.: Академвидав, 2006. – 351.
11. Огнев'юк В. О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку: [моногр.] / Віктор Олександрович Огнев'юк. – К.: Знання України, 2003. – 450 с.
12. Освітні реформи : місія, дійсність, рефлексія : [моногр.] / за ред.: В. Кремень, Т. Левовицький, В. Огнев'юк, С. Сисоєва. – К. : Едельвейс, 2013. – 460 с.
13. „Філософсько-методологічні засади підвищення якості вищої освіти України: європейський вимір / авт. кол.: В. Андрущенко (керівник), М. Бойченко, Л. Горбунова, І. Надольний та ін. – К. : Педагогічна думка, 2012. – 220 с.
14. Шляхтун П. П.Методика викладання соціально – гуманітарних дисциплін. Навчальний посібник / Петро Шляхтун. – К.: Видавничий дім «Академія», 2011. – 224с.
15. Я. С. Гнатюк, І. М. Гоян Методика викладання філософських дисциплін. Навчальний посібник / Ярослав Гнатюк, Ігор Гоян,. – Івано –Франківськ.: «Симфонія форте», 2015. – 207с.

Тема 4. Інноваційні педагогічні технології активізації навчання у ВНЗ.

(2 год)

План

1. Сутність педагогічної інноватики.
2. Інтерактивне навчання. Структура та процес ділової гри.
3. Ігрові технології у вищій школі.
4. Методика використання інформаційних технологій навчання.

Питання та завдання для обговорення

1. Нові інформаційні технології в сучасній системі вищої освіти.
2. Ділова гра як форма активного навчання у вищій школі.
3. Технологія дистанційного навчання.
4. Групові методи інтерактивного навчання.
5. Фронтальні методи інтерактивного навчання.
6. Метод проектів: загальна характеристика.

Теми рефератів:

1. Педагогічні інновації у вищих навчальних закладах.
2. Шляхи та особливості оновлення сучасної вищої освіти в Україні.
3. Технології аналізу ситуації для активного навчання. Метод кейсів. Ігрове проектування

Література

1. Алексюк А. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання. - К., 1998.
2. Вітвицька С. Основи педагогіки вищої школи: Навчальний посібник/ Світлана Вітвицька,; М-во освіти і науки України, Житомирський державний пед. ун-т ім. Івана Франка . - К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 314 с.
3. Воробьёв Г.В., Рыжов О.А. Организационно-мыслительные методики в преподавании политологии. М. - 1997. – 322 с.
4. Гура О. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: Навчальний посібник/ Олександр Гура,; М-во освіти і науки України. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 223 с.
5. Політологія: Навч.-метод. комплекс: Підручник. — 2-ге вид., перероб. та доп. / За ред. проф. Ф. М. Кирилюка — К.: Центр навч. літ-ри, 2005. – 321 с.
6. Кузьмінський А. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник/ Анатолій Кузьмінський, - К.: Знання, 2005. - 485 с.
7. Лекції з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник/ Ред. В. І. Лозова. - Харків: Освіта. Виховання. Спорт, 2006. - 495 с.
8. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навчальний посібник для магістрантів вищих навчальних закладів/ Зінаїда Слєпкань,; Ред. Л. О. Біда. - К.:

- Вища школа, 2005. - 238 с.
9. Фіцула М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник/ Михайло Фіцула,. - К.: Академвидав, 2006. – 351.
 10. Огнев'юк В. О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку: [моногр.] / Віктор Олександрович Огнев'юк. – К.: Знання України, 2003. – 450 с.
 11. Освітні реформи : місія, дійсність, рефлексія : [моногр.] / за ред.: В. Кремень, Т. Левовицький, В. Огнев'юк, С. Сисоєва. – К. : Едельвейс, 2013. – 460 с.
 12. „Філософсько-методологічні засади підвищення якості вищої освіти України: європейський вимір / авт. кол.: В. Андрущенко (керівник), М. Бойченко, Л. Горбунова, І. Надольний та ін. – К. : Педагогічна думка, 2012. – 220 с.
 13. Шляхтун П. П.Методика викладання соціально – гуманітарних дисциплін. Навчальний посібник / Петро Шляхтун. – К.: Видавничий дім «Академія», 2011. – 224с.
 14. Я. С. Гнатюк, І. М. Гоян Методика викладання філософських дисциплін. Навчальний посібник / Ярослав Гнатюк, Ігор Гоян,. – Івано –Франківськ.: «Симфонія форте», 2015. – 207с.

Тема 5. Організація самостійної роботи під час вивчення політичних наук (4 год).

План

1. Самостійна робота студентів (СРС), її обсяг, сутність та значення, форми та види.
2. Планування та організація самостійної роботи студентів.
3. Загальні засади науково – дослідної роботи студентів. Види і форми науково – дослідної роботи студентів.
4. Навчально – методичне забезпечення самостійної навчально – пізнавальної діяльності.
5. Навчально – методичне забезпечення самостійної науково – дослідної та індивідуальної роботи.

Питання та завдання для обговорення

1. Види самостійної роботи студентів у вищій школі.
2. Форми самостійної роботи студентів: загальна характеристика.
3. Особливості індивідуальної роботи студентів, її специфіка, види.
4. Навчально – методичне забезпечення індивідуальної самостійної роботи студентів.
5. Науково –дослідна робота студентів – магістрантів. (На прикладі спеціальності «Політологія»).
6. Складіть таблицю: «Характерні риси дистанційної освіти».

Теми рефератів:

1. Форми самостійної роботи студентів.
2. Роль наукової праці у розвитку творчих здібностей студента.
3. Організація та діяльність студентських наукових гуртків та проблемних груп.
4. Електронні підручники та їх використання в навчальному процесі.

Література

1. Алексюк А. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання. - К., 1998.
2. Вітвицька С. Основи педагогіки вищої школи: Навчальний посібник/ Світлана Вітвицька,; М-во освіти і науки України, Житомирський державний пед. ун-т ім. Івана Франка . - К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 314 с.
3. Воробьёв Г.В., Рыжов О.А. Организационно-мыслительные методики в преподавании политологии. М. - 1997. – 322 с.
4. Гура О. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: Навчальний посібник/ Олександр Гура,; М-во освіти і науки України. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 223 с.
5. Політологія: Навч.-метод. комплекс: Підручник. — 2-ге вид., перероб. та доп. / За ред. проф. Ф. М. Кирилюка — К.: Центр навч. літ-ри, 2005. – 321 с.
6. Кузьмінський А. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник/ Анатолій Кузьмінський, - К.: Знання, 2005. - 485 с.
7. Лекції з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник/ Ред. В. І. Лозова. - Харків: Освіта. Виховання. Спорт, 2006. - 495 с.
8. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навчальний посібник для магістрантів вищих навчальних закладів/ Зінаїда Слєпкань,; Ред. Л. О. Біда. - К.: Вища школа, 2005. - 238 с.
9. Фіцула М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник/ Михайло Фіцула, - К.: Академвидав, 2006. – 351.
10. Огнев'юк В. О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку: [моногр.] / Віктор Олександрович Огнев'юк. – К.: Знання України, 2003. – 450 с.
11. Освітні реформи : місія, дійсність, рефлексія : [моногр.] / за ред.: В. Кремень, Т. Левовицький, В. Огнев'юк, С. Сисоєва. – К. : Едельвейс, 2013. – 460 с.
12. „Філософсько-методологічні засади підвищення якості вищої освіти України: європейський вимір / авт. кол.: В. Андрущенко (керівник), М. Бойченко, Л. Горбунова, І. Надольний та ін. – К. : Педагогічна думка, 2012. – 220 с.
13. Шляхтун П. П.Методика викладання соціально – гуманітарних дисциплін. Навчальний посібник / Петро Шляхтун. – К.: Видавничий дім «Академія», 2011. – 224с.
14. Я. С. Гнатюк, І. М. Гоян Методика викладання філософських дисциплін. Навчальний

посібник / Ярослав Гнатюк, Ігор Гоян,. – Івано –Франківськ.: «Симфонія форте», 2015.
– 207с.

Тема 6. Методи та особливості організації перевірки знань з політології. (2 год)

План

1. Методи і форми організації контролю знань. Шляхи та способи їх удосконалення.
2. Компоненти, функції і види контролю знань студентів.
3. Рейтинговий контроль знань.
4. Методика проведення заліків та екзаменів. Комплексні екзаменаційні білети та методика їх розробки.
5. Методичне забезпечення контролю і оцінки знань студентів.

Питання та завдання для обговорення

1. Функції педагогічного контролю.
2. Види педагогічного контролю.
3. Методичні основи організації тестового контролю знань.
4. Складіть таблицю: «Види контролю у навчальному процесі та їхня мета».
5. Дайте характеристику основних видів самостійної роботи студентів при вивченні дисциплін, що вивчаються на у факультеті.

Теми рефератів:

1. Самоосвіта та самоконтроль.
2. Рейтингова система освіти в Україні і світі.
3. Тестовий контроль знань та його специфіка.

Література

1. Алексюк А. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання. - К., 1998.
2. Вітвицька С. Основи педагогіки вищої школи: Навчальний посібник/ Світлана Вітвицька,; М-во освіти і науки України, Житомирський державний пед. ун-т ім. Івана Франка . - К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 314 с.
3. Воробьёв Г.В., Рыжов О.А. Организационно-мыслительные методики в преподавании политологии. М. - 1997. – 322 с.
4. Гура О. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: Навчальний посібник/ Олександр Гура,; М-во освіти і науки України. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 223 с.
5. Політологія: Навч.-метод. комплекс: Підручник. — 2-ге вид., перероб. та доп. / За ред. проф. Ф. М. Кирилюка — К.: Центр навч. літ-ри, 2005. – 321 с.
6. Кузьмінський А. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник/ Анатолій

- Кузьмінський,. - К.: Знання, 2005. - 485 с.
7. Лекції з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник/ Ред. В. І. Лозова. - Харків: Освіта. Виховання. Спорт, 2006. - 495 с.
 8. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навчальний посібник для магістрантів вищих навчальних закладів/ Зінаїда Слєпкань,; Ред. Л. О. Біда. - К.: Вища школа, 2005. - 238 с.
 9. Фіцула М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник/ Михайло Фіцула,. - К.: Академвидав, 2006. – 351.
 10. Огнев'юк В. О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку: [моногр.] / Віктор Олександрович Огнев'юк. – К.: Знання України, 2003. – 450 с.
 11. Освітні реформи : місія, дійсність, рефлексія : [моногр.] / за ред.: В. Кремень, Т. Левовицький, В. Огнев'юк, С. Сисоєва. – К. : Едельвейс, 2013. – 460 с.
 12. „Філософсько-методологічні засади підвищення якості вищої освіти України: європейський вимір / авт. кол.: В. Андрущенко (керівник), М. Бойченко, Л. Горбунова, І. Надольний та ін. – К. : Педагогічна думка, 2012. – 220 с.
 13. Шляхтун П. П.Методика викладання соціально – гуманітарних дисциплін. Навчальний посібник / Петро Шляхтун. – К.: Видавничий дім «Академія», 2011. – 224с.
 14. Я. С. Гнатюк, І. М. Гоян Методика викладання філософських дисциплін. Навчальний посібник / Ярослав Гнатюк, Ігор Гоян,. – Івано –Франківськ.: «Симфонія форте», 2015. – 207с.

**Тематика рефератів з навчальної дисципліни
«Методика викладання політології у вищій школі»**

1. Сучасні проблеми вищої освіти та шляхи їх вирішення.
2. Основні напрями реформування вищої освіти за законом «Про вищу освіту» (2014р.)
3. Приватна вища освіта в Україні: стан та перспективи розвитку.
4. Становлення багаторівневої системи підготовки кадрів в університеті.
5. Структура дидактичної системи навчального процесу.
6. Дидактичні принципи навчання та їх розпиток.
7. Професійна майстерність викладача.
8. Контроль якості викладання дисциплін управлінського циклу.
9. Диференціація контролю знань, умінь і навичок студентів.
10. Комплексний аналіз якості підготовки кадрів за результатами контролю.
11. Навчально-методична документація кафедри: нормативна, планова, методична, навчальна, звітно-інформаційна.
12. Розроблення часткових методик викладання навчальних дисциплін.
13. Інноваційні технології навчання у вищій школі.
14. Психологія взаємовідносин студентів і викладачів при аудиторній роботі.
15. Проблеми уваги у студентській аудиторії.
16. Впровадження модульно-рейтингової технології навчання.
17. Індивідуальна робота в умовах групового навчання.
18. Засоби навчання. ТЗН у навчальному процесі.
19. Самостійна робота студентів у процесі навчання.
20. Мотивація і стимули відмінного навчання студентів і ефективної роботи викладачів.
21. Педагогічні експерименти. Передовий досвід у навчальному процесі.
22. Методи активізації навчання та організація їх впровадження.
23. Організація процесу самоуправління навчально-творчою діяльністю.
24. Альтернативні системи навчання. Пошук шляхів удосконалення політичної освіти.
25. Взаємодія суб'єктів педагогічного процесу.
26. Підходи до розробки змісту освіти.
27. Загальне та особливе у методах виховання і освіти.
28. Освітні технології педагогіки маніпуляції.
29. Освітні технології педагогіки підтримки.
30. Діагностика і проектування освітнього середовища.
31. Зміст стандартизації і гуманізації вищої професійно-педагогічної освіти на рівні навчальних планів і програм.
32. Методична концепція лекційного курсу.

33. Методика проведення спецсеінарів як форми організування навчання у вищому навчальному закладі.
34. Методика проведення факультативів як форми організування навчання у вищому навчальному закладі.
35. Методика проведення спецкурсів форми організування навчання у вищому навчальному закладі.
36. Методика організації і проведення індивідуальних занять, консультацій.
37. Методика організації і проведення навчальної і виробничої практики студентів.
38. Основні принципи контролю й оцінки знань.
39. Методика використання проблемного навчання.
40. Internet – технології в освіті.
41. НМК з навчальної дисципліни.

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ З КУРСУ

1. Методологічні аспекти організації сучасної вищої освіти.
2. Особливості розвитку студентської молоді, врахування їх у навчально-виховному процесі вищої школи.
3. Особливості адаптації студентів до навчально-виховного процесу у вищій школі.
4. Організаційно-педагогічні основи діяльності вищого навчального закладу за Законом України “Про вищу освіту”.
5. Психологічні аспекти навчального процесу у закладах вищої освіти.
6. Формування у студентів внутрішньої мотивації навчання.
7. Підходи до організації навчального процесу у вищій школі, його структура.
8. Принципи навчання у вищій школі.
9. Формування у студентів розумових дій, спеціальних і загальних навчальних умінь.
10. Особливості, моделі, структура змісту вищої освіти.
11. Підходи до відбору змісту навчального курсу у вищій школі.
12. Особливості побудови навчальних планів та програм.
13. Шляхи формування позитивного ставлення студентів до навчальної інформації.
14. Сучасні технології навчання у вищій школі.
15. Педагогіка співробітництва та особистісно-орієнтована педагогіка у вищій школі.
16. Лекція – одна з провідних форм навчання у вищій школі. Види лекцій (класична, інтерактивна), їх структура, вимоги до проведення лекційних занять у порівнянні поглядів відомих учених-педагогів.
17. Семінарське, практичне, лабораторне заняття.
18. Педагогічне консультування, майстер-класи.
19. Проектна форма навчання.
20. Методи навчання.
21. Використання інтерактивних форм і методів навчання, їх різновиди (практикум, тренінги, мистецько-ігрові форми навчання, методи наративу: розповіді, описи, автобіографічні, життєві історії, майстер-класи, педагогічне консультування).
22. Освітні інноваційні технології в системі вищої школи України.
23. Поняття «освітня інновація».
24. Сутність та особливості розвивального навчання студентів.
25. Застосування активних методів навчання у вищій школі.
26. Методи формування мислительних дій студентів у єдності з іншими методами навчання.
27. Розвиток критичного та творчого мислення студентів.
28. Слабкі та сильні сторони лекцій у вищій школі, вимоги та рекомендації щодо її проведення.
29. Структура лекції, її типи, критерії оцінки її ефективності.

30. Семінарські та практичні заняття у вищій школі, умови ефективності їх проведення
31. Типи семінарських та практичних занять, критерії аналізу їхньої організації.
32. Особливості та умови ефективної організації самостійної роботи студентів.
33. Система контролю в навчальному процесі вищої школи.
34. Педагогічна етика та такт викладача вищої школи.
35. Культура вербального і невербального спілкування викладача вищої школи.
36. Основні функції та принципи організації моніторингу якості знань, умінь, навичок.
37. Види і форми організації перевірки студентів (індивідуальна, групова, фронтальна перевірка, самоконтроль, рейтингова система).
38. Форми контролю якості знань, умінь, навичок студентів (усна співбесіда, письмове, фронтальне опитування, стандартизований контроль; письмова перевірка, експрес-контроль, лабораторно-практичний контроль, тестова перевірка, колоквіуми, контрольні роботи, заліки, курсові та дипломні роботи, семесирові та державні іспити).
39. Кредитно-модульна система оцінювання студентів у вищій школі.
40. Навчання студентів у закладах вищої школи.
41. Особливості педагогічних конфліктів у вищому закладі, шляхи їх розв'язання.
42. Умови та шляхи формування студентської команди, спільноти.
43. Особливості, методи та прийоми виховного впливу викладача вищої школи на поведінку, діяльність студентів.
44. Застосування методів науково-педагогічного дослідження у вищій школі.
45. Особливості інновацій у розвитку вищої освіти у розвинутих зарубіжних країнах.
46. Досвід діяльності перших вищих навчальних закладів в Україні.
47. Форми організації навчання у вищому навчальному закладі.
48. Впровадження сучасних технологій навчання на заняттях у вищій школі.
49. Сучасні проблеми, шляхи і засоби виховання студентської молоді.
50. Психолого-педагогічні особливості студентів як суб'єктів навчання і виховання.
51. Характеристики сучасних педагогічних технологій.
52. Класифікація педагогічних технологій.
53. Професійний розвиток викладача вищої школи України.
54. Роль викладача вищої школи в нормальній якісній підготовці майбутніх фахівців певної спеціальності.
55. Гуманістична спрямованість особистості викладача.
56. Сутність, специфіка, структурні компоненти педагогічної діяльності викладача вищої школи.
57. Структурні компоненти педагогічної діяльності викладача: система взаємопов'язаних знань та вмінь: спеціальних, педагогічних, психологічних, методичних; конструктивна,

організаційно-мобілізуєча, комунікативно-розвиваєча, інформаційно-орієнтувальна, дослідницька, гностична діяльність.

58. Функції викладачі. Права та обов'язки викладача.

59. Принципи, форми організації моніторингу якості освіти.

60. Види і форми перевірки знань студентів вищої школи.

Рекомендована література.

Базова

16. Закон України "Про вищу освіту" 1.07.2014р. // <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/110-zakon-ukrayiny-pro-osvitu>
17. Алексюк А. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання. - К., 1998.
18. Вітвицька С. Основи педагогіки вищої школи: Навчальний посібник/ Світлана Вітвицька,; М-во освіти і науки України, Житомирський державний пед. ун-т ім. Івана Франка . - К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 314 с.
19. Воробьєв Г.В., Рыжов О.А. Организационно-мыслительные методики в преподавании политологии. М. - 1997. – 322 с.
20. Гура О. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: Навчальний посібник/ Олександр Гура,; М-во освіти і науки України. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 223 с.
21. Політологія: Навч.-метод. комплекс: Підручник. — 2-ге вид., перероб. та доп. / За ред. проф. Ф. М. Кирилюка — К.: Центр навч. літ-ри, 2005. – 321 с.
22. Кузьмінський А. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник/ Анатолій Кузьмінський, . - К.: Знання, 2005. - 485 с.
23. Лекції з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник/ Ред. В. І. Лозова. - Харків: Освіта. Виховання. Спорт, 2006. - 495 с.
24. Михайличенко О. В. Методика викладання суспільних дисциплін у вищій школі: Навчальний посібник. / Вид. друге. Доп. та перероблене.. – Суми, СумДПУ, 2009. – 122 с. Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів.
25. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. - К.: ЧП, 2007. - 211 с.
26. Пометун О. І., Фрейман Г. О. Методика навчання історії в школі. – К. : Генеза, 2006. – 328 с.
27. Слепкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навчальний посібник для магістрантів вищих навчальних закладів/ Зінаїда Слепкань,; Ред. Л. О. Біда. - К.: Вища школа, 2005. - 238 с.
28. Фіцула М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник/ Михайло Фіцула, . - К.: Академвидав, 2006. – 351.
29. Огнев'юк В. О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку: [моногр.] / Віктор Олександрович Огнев'юк. – К.: Знання України, 2003. – 450 с.
30. Освітні реформи : місія, дійсність, рефлексія : [моногр.] / за ред.: В. Кремень, Т. Левовицький, В. Огнев'юк, С. Сисоєва. – К. : Едельвейс, 2013. – 460 с.
31. „Філософсько-методологічні засади підвищення якості вищої освіти України: європейський вимір / авт. кол.: В. Андрущенко (керівник), М. Бойченко, Л. Горбунова, І. Надольний та ін. – К. : Педагогічна думка, 2012. – 220 с.
32. Шляхтун П. П.Методика викладання соціально – гуманітарних дисциплін. Навчальний посібник / Петро Шляхтун. – К.: Видавничий дім «Академія», 2011. – 224с.
33. Я. С. Гнатюк, І. М. Гоян Методика викладання філософських дисциплін. Навчальний посібник / Ярослав Гнатюк, Ігор Гоян,. – Івано –Франківськ.: «Симфонія форте», 2015. – 207с.

Додаткова

1. Авдєєнко А.П. Інтенсифікація навчального процесу та організація самостійної роботи студентів /А.П.Авдєєнко, Л.В.Дементій, О.Є.Поляков; /Проблеми освіти.-К.-2001.- Вип.24.– С. 108-111

2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти в Україні: Історія, Теорія: Підручник.– К.:Либідь, 1998.– 560 с.
3. Андрусишин Б. І., Гуз А.М. Методика викладання шкільного курсу «Основи правознавства»: підручник. – К.: Знання, 2008. — 301с.
4. Бабанский Ю.К. Оптимизация учебно-воспитательного процесса.- М., 1982.-256с.
5. Барбашова І.А Дидактика: навч. посібник для ст-тів ВНЗ / І.А. Барбашова. – 2-е видання. – Донецьк: Ландон-XXI, 2011. – 228с.
6. Барбашова І.А Загальні основи педагогіки: навч. посібник для ст-тів ВНЗ / І.А. Барбашова. – 2-е видання. – Донецьк: Ландон-XXI, 2011. – 126с.
7. Бондар В. Дидактика: підручник для студентів вищих навчальних закладів.- К.: Либідь, 2005.- 252
8. Бордовская Н.В. Педагогика: Учебник для вузов /Н.В.Бордовская, А.А.Реан. – СПб: Питер, 2000.– 304 с.
9. Ващенко Григорій, Загальні методи навчання: Підручник для педагогів. – 1-е вид.– К.: Українська Видавнича спілка, 1997.– 441 с.
10. Вишневський О І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. / О. І. Вишневський . - Вид. 3-є, доопрац. і допов. - К. : Знання, 2008. - 568
11. Вітвицька, С. С. Основи педагогіки вищої школи : навч. посіб. / С.С.Вітвицька. - К. : Центр навчальної л-ри, 2003. - 320 с.
12. Вітвицька, С С. Практикум з педагогіки вищої школи : навч. посіб. / С.С. Вітвицька. - К. : Центр навчальної л-ри, 2005. - 398 с .
13. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи. За модульною системою навчання. – К., 2005.- 395 с.
14. Волкова Н.П Педагогіка.- К.: 2003.-575 с.
15. Голік О.Б. Педагогічна майстерність: організаційно-управлінський аспект: Навч. посібник – Донецьк: Вид-во "Ноулідж" (донецьке відділення), 2010. – 242
16. Гончаренко О. М. Права людини в Україні: навч. посіб. / О. М. Гончаренко.- К.: Знання, 2008. – 207 с.
17. Дидактика современной школы /Под ред. В.А.Онищука.- К.: Рад. Школа, 1987.- 350 с.
18. Застосування телекомунікаційних засобів у навчальному процесі (психолого-педагогічні аспекти): навчально-методичний посібник / авт. кол.; за ред. М.Л. Смульсон. – К.: Педагогічна думка, 2008. - 256 с.
19. Зеленський К.В. Рейтинг як форма індивідуального підходу до всебічного розвитку особистості / К.В.Зеленський, В.І.Козак, О.В.Синишин; /Нові технології навчання.-К.- 2001.-Вип. 30.– С. 166-170
20. Законодавство України про працю : Збірник законодавчих та нормативних актів / Упоряд. М. І. Камлик.- К.: Атіка, 2003. – 944 с
21. Кайданова Л. Г., Мнушко З. М..Модульна технологія навчання.Навч.-метод. Посібник.- Харків.: Золоті сторінки, 2002.- 83 с.
22. Кашкаръов Г.В. Методика організації правовиховної практики: навч. посібник / Г.В. Кашкаръов. – Донецьк: Ландон-XXI, 2011. – 156с.
23. Кашкаръов Г.В. Теоретичні та практичні аспекти компетентнісного підходу до підготовки вчителів правознавства: монографія / Г.В. Кашкаръов. – Донецьк: Ландон-XXI, 2011. – 243с.
24. Коджаспирова Г.М. Технические средства обучения и методика их использования: учеб. пособ. для студ. высш.учеб. заведений / Г.М. Коджаспирова, К.В. Петров. – М.: Академия, 2007. – 352 с.
25. Костенко О Б. Основи правознавства : посіб. для вступників до вищ. навч. закладів / О. Б. Костенко. – Вид. 2-ге, доповн. і переробл. – К. : Ін Юре, 2007. – 600 с.
26. Курлянд З.Н. Педагогіка вищої школи.- К.: Знання, 2009.- 387 с.
27. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник.- К.: Знання., 2005.- 485 с.
28. Максимюк С.П. Педагогіка: навч. посібник / С.П. Максимюк. – К.: Кондор, 2009. – 670с.

29. Малафійк, І. В. Дидактика : навч. посіб. / І. В. Малафійк. - К. : Кондор, 2005. - 400 с.
30. Мистецтво бути викладачем: Практ. посіб. / А. Брінклі, Б. Десанте, М. Флегм та ін. За ред. О.І. Сидоренка. – К.: Навчально-методичний центр „Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні”. – 2003. – 144 с.
31. Навчальні ігри з історії та правознавства : метод. посіб. для вчителя / Закарпатський обл. ін-т післядипломної освіти ; За ред. В.І. Кобаль. - 3-є вид., доп. і перероб. - Ужгород ; Мукачево ; Рівне ; Тернопіль ; Одеса : [б. и.], 2007. - 200 с.
32. Основи держави і права України: навч. посібник / За ред. В.В. Сухоноса (мол.). – Суми: Університетська книга, 2003. – 388с.
33. Олійник А.Ю. Правознавство.- К.: Знання., 2008.- 388 с.
34. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / В. Л. Ортинський ; М-во освіти і науки України, Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 С.
35. Павлов Д.М. Адміністративне право: загальна частина: конспект лекцій / Д.М. Павлов. – К.: МАУП, 2007. – 136с.
36. Подласий І.П. Педагогіка.- М.: ВЛАДОС, 2002.- 569 с.
37. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі.- К., 2000.
38. Теория и практика семестрово-блочного режима и 12-бального оценивания знаний учащихся – Запорожье: Просвіта, 2000.
39. Цокур О.Я. Педагогіка вищої школи: Навчально- метод. посібник. Випуск 1. Основи наукового педагогічного дослідження / За ред. Панькова А.І. - Одеса, 2002 - С.424
40. Щекатунова, Г. Моніторинг педагогічних нововведень / Г. Щекатунова // Рідна школа. - 2009. - № 4. - С. 14-17. Шпиталенко Г. А. Основи правознавства: Навч. посіб., 5-те вид. / Г. А. Шпиталенко. — К.: Каравела, 2008. — 376 с.
41. Щербань П. М. Прикладна педагогіка.- К.: Вища школа, 2002.- 212
42. Ярошук Л.Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти: Навчальний посібник. – Луцьк, 2010. – 308с.
43. Ягупов В. В. Педагогіка: Навч. посібник / В. В. Ягупов. – К.: Либідь, 2003. – 560 с.

СТАТТІ

44. Авдєєнко А.П. Інтенсифікація навчального процесу та організація самостійної роботи студентів /А.П.Авдєєнко, Л.В.Дементій, О.Є.Поляков; /Проблеми освіти.-К.-2001.- Вип.24.– С. 108-111
45. Андрощук Аліна . Професія юриста в країнах Європейського Союзу/ Юридичний журнал- К., 2011-34-37.
46. Величко О.Б. Гуманізація освіти та її вплив на становлення особистості студента//Проблеми освіти.-К.-2001.-Вип.24.– С. 25-29
47. Інформаційні технології і засоби навчання: зб.наук. праць / за ред. В.Ю. Бикова, Ю.О. Жука. – К.: Атіка, 2005. – 272 с.
48. Болонський процес: Документи / Європейський ун-т / З.І. Тимошенко (уклад.). — К. : Видавництво Європейського ун-ту, 2004. — 169с.
49. Болонський процес: Нормативно-правові документи Болонський процес: Нормативно-правові документи / Європейський ун-т / З.І. Тимошенко (уклад.) З.І. Тимошенко (уклад.) . — К. : Видавництво Європейського ун-ту, 2004. — 101с.
50. Болонський процес: проблеми реалізації у Львівській комерційній академії: Матеріали наук.-метод. конф.. — Л. : Видавництво Львівської комерційної академії, 2005. — 382с.
51. Лалак, Н. Формування професійної компетентності у майбутніх учителів як психолого-педагогічна проблема / Н. Лалак // Рідна школа. - 2009. - № 5-6. - С. 17-20.
52. Нові технології навчання: наук.-метод. зб. - вип. 61 / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України; редкол.: О.П. Гребельник, Я.Я. Болюбаш, І.А. Шелест та ін. – К., 2010. – 185с

53. Щекатунова, Г. Моніторинг педагогічних нововведень [Текст] / Г. Щекатунова // Рідна школа. - 2009. - № 4. - С. 14-17.
54. Уліщенко, Андрій. Розвиток креативних якостей педагога в системі підвищення кваліфікації / А. Уліщенко // Освіта і управління. - 2009. - № 1. - С. 126-130. - Библиогр.: с. 130

15. Інформаційні ресурси.

1. <http://www.nbu.gov.ua/vernadsky/e-texts/archive/noos.html> - НБУ ім. В.І. Вернадського.
2. politics.ellib.org.ua/ - політологічна бібліотека.
3. www.politlogia.narod.ru/g/Gobs.htm - електронна хрестоматія політичної науки.
4. historybook.at.ua/news – книжки з історії та політики.
5. http://nnmoiseev.ru/zyat_ifo.htm - віртуальний музей.
6. philosophy.ru/library/plato/01/0.html – філософський портал.
7. <http://politics.ellib.org.ua/> - бібліотека з політики та державного управління.
8. lib.aldebaran.ru/.../kampanella.../kampanella_tommazo_gorod_solnca/ - віртуальна бібліотека.
9. socioline.ru/.../maks-veber-politika-kak-professiya-i-prizvanie-otryvki – хрестоматія з політології.
10. <http://zakon1.rada.gov.ua> – сайт Верховної Ради України.
11. <http://www.nbu.gov.ua/portal/libukr.html> – бібліотеки та інформаційні центри України.
12. <http://www.nbu.gov.ua/portal/books.html> – електронні бібліотеки.